

میزان انگیزه دانشجویان پزشکی نسبت به رشته خود در مقاطع مختلف تحصیلی

نویسندگان: دکتر داریوش شکیبایی^۱، شیرین ایران فر^۲،
نصرت اله منتظری^۳، منصور رضایی^۲، ناهید یاری^۲

چکیده:

نظر به اهمیت انگیزه به عنوان عاملی مهم بر یادگیری، کسب مهارت و نهایتاً موفقیت دانشجویان و رابطه متقابل انگیزه و یادگیری، این تحقیق به منظور تعیین میزان انگیزه انتخاب رشته پزشکی توسط دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه صورت گرفت.

مطالعه به روش توصیفی بر روی دانشجویان رشته پزشکی انجام شد. ابتدا به طرح پرسشنامه بر اساس مقیاس پنج نرجه ای لیکرت اقدام گردید و از روشهای اعتبار محتوی (Content validity) و پایایی جزء به کل (Item - Total) و ضریب همبستگی برای تعیین روایی و پایایی استفاده شد. برابندای پرسشنامه مشخصات دموگرافیک دانشجویان شامل سن، جنس، وضعیت تاهل، محل سکونت، شغل، نوع و معدل دیپلم، سهمیه ورودی به دانشگاه مقطع تحصیلی و وضعیت اقتصادی و اجتماعی گنجانده شد و انگیزه به دو صورت درونی و بیرونی تقسیم بندی شد. برای تعیین انگیزه درونی متغیرهای مورد سنجش عبارت بودند از: علاقه شخصی، امکان خدمت نوع دو ستانه، تکامل شخصیت در این رشته، علاقه به فعالیتهای درمانی و انگیزه بیرونی شامل صلاح اندیشی والدین، اعتبار و منزلت اجتماعی، بهره مندی از امکانات، روشن بودن وضعیت استخدامی و اشتغال حداقل یکی از والدین در حرفه پزشکی جهت ارائه نتایج از آمار توصیفی و همچنین تعیین همبستگی بین مشخصات دموگرافیک با عوامل تعیین کننده میزان انگیزه از آزمون کای بو، و ضریب همبستگی چو پروف اسپیرمن استفاده شد.

از بین ۶۰۰ دانشجوی مشغول به تحصیل ۵۴۰ نفر پرسشنامه را تکمیل که ۵۷/۵ درصد زن، ۶۲/۴ درصد بومی و ۸۴/۴ درصد غیر شاغل بودند. همچنین ۲۸/۴ درصد در مقطع علوم پایه، ۱۸/۴ درصد در مقطع فیزیوتراپی و ۲۶/۵ درصد در مقطع استاژری، ۲۶/۷ درصد در مقطع انترنی مشغول به تحصیل بودند. در میان گزینه های مختلف پرسشنامه بیشترین امتیاز مربوط به علاقه شخصی دانشجویان به علم پزشکی و کمترین امتیاز به روشن بودن وضعیت استخدامی این شغل در آینده اختصاص داشت (۰/۹۶ + ۴/۱۲ در مقابل ۱/۲۳ + ۲/۵۵) میانگین امتیاز کل عوامل مرتبط با انگیزه دانشجویان ۶/۱۳ + ۳۵/۶۹ بود که اندکی بالاتر از متوسط قرار داشت با افزایش مقطع تحصیلی دانشجویان میزان انگیزه آنان کاهش داشت (P < ۰/۰۰۱). زنان دارای میزان انگیزه بیشتری نسبت به مردان بودند که بیشتر عوامل مرتبط با انگیزه های درونی را شامل می شد (P < ۰/۰۰۱).

بطور کلی میزان انگیزه دانشجویان با توجه به رشته آنان مطلوب نبوده ولی عوامل مرتبط با انگیزه درونی افراد به نسبت عوامل مرتبط با انگیزه بیرونی آنان وضعیت بهتری را نشان داد. توصیه می گردد با توجه به تاثیر انگیزه در یادگیری بررسی در خصوص راههای پیشگیری از کاهش انگیزه دانشجویان به عمل آید.

کلید واژه: انگیزه درونی، انگیزه بیرونی، دانشجویان پزشکی

مقدمه:

هدفمند و دلایل رفتار هستند (۲). انگیزش از یک سو اشاره به تلاش افراد برای ارضا خواسته ها و یا اهداف آنها دارد از سوی دیگر انگیزش

انگیزه به مجموعه ای از نیروها که باعث می گردد فرد به روش های خاصی عمل کند گفته می شود (۱). انگیزه ها علل فعالیت

۱ - عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه
۲ - عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی و دانشجویی دانشگاه تربیت مدرس
۳ - کارشناس مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی

دکتر داریوش شکیبایی و همکاران

صلاح اندیشی والدین و نزدیکان، اعتبار و منزلت اجتماعی، بهره مندی امکانات، تسهیلات و خدمات رفاهی بیشتر، روشن بودن وضعیت استخدامی، در آینده، و اشتغال حداقل یکی از والدین در حرفه پزشکی استفاده گردید. هر کدام از موارد فوق دارای مقیاس لیکرت (خیلی زیاد، زیاد، متوسط، کم و خیلی کم) بود و اعداد ۱ تا ۵ به هر کدام از مقیاس ها اختصاص داده شد. برای تعیین روایی پرسشنامه از روایی محتوی (Content validity) و برای پایایی از تعیین ضریب همبستگی نمره تک تک سئوالات با نمره کل (Item - Total) استفاده شد. جامعه مورد مطالعه را کلیه دانشجویان پزشکی شاغل به تحصیل در دانشگاه طی سالهای ۷۸-۱۳۷۷ تشکیل می داد. پس از توزیع پرسشنامه در بین دانشجویان و جمع آوری اطلاعات مربوطه بر اساس پاسخهای داده شده، هریک از موارد مذکور امتیاز بندی شده و امتیاز کل نیز مشخص گردید بدین ترتیب میزان انگیزه دانشجویان محاسبه شد و علاوه بر آن پاسخهای ارائه شده بر حسب جنس، مقطع تحصیلی، سهمیه ورود به دانشگاه و سایر متغیرهای فردی با نوع انگیزه تعیین همبستگی شده و مورد آنالیز آماری قرار گرفت بدین منظور از آزمونهای کای دو ضریب همبستگی چرپروف و اسپیرمن استفاده شد.

بحث:

نتایج حاصله نشان داد که میانگین امتیازات نشانگر میزان انگیزه دانشجویان اندکی بیشتر از متوسط بود که این میانگین برای رشته های چون پزشکی و خدمات سنگینی که در آینده حرفه ای بایستی ارائه دهند، مطلوب به نظر نمی رسد. تحقیقات نشان داده است که انتقال (Transfer) و انگیزه یک رابطه دو طرفه در ایجاد محیط مناسب یادگیری دارند (۴). در مطالعه حاضر سهم عمده ای از امتیازات به عوامل مرتبط با انگیزه درونی از جمله علاقه شخصی به علم پزشکی، خدمات نوع دوستانه و علاقه شخصی به انجام فعالیتهای درمانی اختصاص داشت و برعکس عوامل مرتبط با انگیزه بیرونی از جمله بهره مندی از امکانات تسهیلات و خدمات رفاهی بیشتر و روشن بودن وضعیت استخدامی این شغل در آینده امتیاز کمتری را به خود اختصاص داد. امتیازات بالای مرتبط با انگیزه درونی در دانشجویان، بدین معنا است که عمده عاملی که منجر به فعالیت آنها می شود علاقه به کسب موفقیت است. در حالیکه انگیزه

افراد وابسته به شدت انگیزانند ها به عنوان نیازها و خواسته ها در درون افراد تعریف شده اند که گرایش به هدف دارند و ممکن است خود آگاه یا ناخود آگاه باشند. به عبارت دیگر انگیزانند ها چرایی رفتار بوده و رفتارها نیز هدف گرا هستند، علاوه بر آن هدفها در خارج از افراد قرار دارند (۳). انگیزش درونی ریشه در مجموعه کوچکی از نیازهای روان شناختی مثل موفقیت و خود شکوفایی دارد که در غیاب منابع انگیزش بیرونی مسئول شروع، دوام و پرداختن دوباره به رفتار است. در شرایطی که پاداشهای بیرونی و تنبیه برای کشش به حداقل می رسند افراد فعالیت هایی را که از یک علاقه یا انگیزش درونی ناشی می شود، دنبال می کنند. تحقیقات نشان داده است که انگیزه موفقیت با عملکرد خوب در شرایط کاری مرتبط است و به نظر می رسد که رابطه ای بین نیاز شدید به موفقیت و عملکرد موثر در کار (تحصیل و شغل) وجود دارد (۳). مهمترین عامل موفقیت بعد از توانایی، انگیزه و کیفیت آموزش است و دانشجویان با انگیزه بالا طی دوره های آموزشی، فعالیت و تکالیف بیشتری را انجام داده و در نتیجه سطح موفقیت آنها نیز بالا بوده است، در خیلی از موارد وجود انگیزه یا فقدان آن بطور آشکاری منجر به موفقیت و یا شکست می گردد (۲). با توجه به اهمیت انگیزه در موفقیت و پیشرفت تحصیلی و همچنین حیاتی بودن فعالیت فارغ التحصیلان رشته پزشکی، این تحقیق به منظور تعیین میزان انگیزه دانشجویان در انتخاب رشته پزشکی دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه با هدف کاربرد بی برقراری هماهنگی مناسبتر بین برنامه ریزی و انتظارات در سیستم آموزشی انجام شده است.

موارد و روشها:

این مطالعه از نوع توصیفی است. برای تعیین میزان انگیزه اقدام به تهیه یک پرسشنامه بر اساس مقیاس لیکرت شد، در ابتدای پرسشنامه مشخصات دانشجویان شامل: سن، جنس، وضعیت تأهل، محل سکونت، شغل، نوع و معدل دیپلم، سهمیه ورودی به دانشگاه مقطع تحصیلی، شغل و سواد پدر و مادر و درآمد تقریبی خانوار (وضعیت اقتصادی، اجتماعی) گنجانده شده بود. برای تعیین نوع انگیزه از متغیرهای علاقه شخصی، امکان خدمت نوع دوستانه، تکامل شخصیت در این رشته، علاقه شخصی به فعالیتهای درمانی توجه به نیاز جامعه، استقلال نسبی در مقایسه با سایر مشاغل،

میزان انگیزه دانشجویان پزشکی ...

بنگلادش، پاکستان، مصر، مکزیک و ایتالیا در ایران تکرار نشود (۸). علاوه بر آن در بررسی دیگری تصریح شده است که نگاهی مجدد به برآورد پزشکان مورد نیاز جامعه مهمترین مسئله از نظر اقتصاد آموزش است (۹). در رابطه با مقایسه صورت گرفته بین عوامل مختلف از جمله نکات جالب توجه، میزان امتیازات بالاتر در خصوص عوامل مرتبط با انگیزه درونی در زنان به نسبت مردان و میزان امتیازات بیشتر عوامل مرتبط با انگیزه بیرونی در مردان نسبت به زنان و بطور کلی میزان امتیاز بیشتر مرتبط با انگیزه در زنان نسبت به مردان می باشد چنین به نظر می رسد که این نکات ناشی از شرایط اجتماعی، فرهنگی و نقش زنان و مردان در جامعه باشد، نقش اقتصادی مردان و مسئولیت آنها به نسبت زنان در جامعه بارزتر بوده و همین امر ممکن است منجر به تفاوت فوق الذکر شده باشد. یافته دیگر اینکه با افزایش سنوات تحصیلی میزان انگیزه دانشجویان پزشکی کمتر شده است. تحقیقات (Maehr (۴۹۹۱) بر این امر دلالت دارد که انگیزه بطور معنی داری طی مقطع میانی تحصیلات کاهش

بیرونی عامل حرکتی فرد، پاداش و شرایط بیرونی است (۵). همچنین در سایر مطالعات مشخص شده که دانشجویانیکه انگیزه درونی بیشتری دارند با تلاش و پشتکار بیشتری به امر یادگیری و انجام تکالیف مشکل می پردازند و در مقابل دانشجویان با انگیزه بیرونی حداقل تلاش را برای انجام تکالیف بکار می برند (۵). از سوی دیگر پاداش یک امر مهم در افرادی که انگیزه درونی کمتری دارند به شمار می رود و بایستی در این امر دقت و توجه لازم به عمل آید (۶). نتیجه مطالعه حاضر یک نقطه قوت در آموزش دانشجویان پزشکی محسوب می شود که می توان در برنامه ریزی مناسب از آن استفاده و در جهت هماهنگی دو نوع انگیزه (درونی و بیرونی) اقدام نمود. در یک مطالعه انجام شده که بر روی فارغ التحصیلان سال تحصیلی ۱۳۷۰-۱۳۶۹ دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی صورت گرفته ۸۰ درصد افراد از میزان درآمد خود رضایت نداشته و ۲۰ درصد بقیه در حد متوسط اظهار رضایت نموده اند. همچنین ۶۷ درصد آنها چگونگی تسهیلات محل خدمت خود را نامناسب و ۱۷ درصد در حد متوسط ارزیابی کردند (۷).

جدول ۱: توزیع پاسخ دانشجویان به سئوالات پرسشنامه انگیزه دانشجویان دانشکاد علوم پزشکی کرمانشاد

ردیف	عوامل	خیلی زیاد	زیاد	متوسط	کم	خیلی کم	میانگین امتیاز
۱	علاقه شخصی به علم پزشکی	۴۱/۵٪	۳۶/۹٪	۱۶٪	۲/۸٪	۲/۸٪	۴/۱۲ ± ۰/۹۶
۲	امکان خدمت نوع دوستانه بیشتر	۳۸/۴٪	۳۴/۲٪	۲۰٪	۴/۹٪	۲/۵٪	۴/۰۱ ± ۱/۰۰
۳	امکان بیشتر تکامل شخصیت	۲۱/۷٪	۳۳/۴٪	۲۹/۶٪	۸/۳٪	۷/۱٪	۳/۵۴ ± ۱/۱۳
۴	علاقه شخصی به انجام فعالیتهای درمانی	۳۵/۳٪	۳۹/۷٪	۱۸/۷٪	۳/۴٪	۲/۴٪	۴/۰۱ ± ۰/۹۷
۵	توجه به نیاز جامعه	۱۸/۲٪	۳۰٪	۳۰/۴٪	۱۳/۹٪	۷/۶٪	۳/۳۷ ± ۱/۱۵
۶	استقلال نسبی در انتخاب محل کار در مقایسه با سایر مشاغل	۱۸٪	۳۶/۷٪	۲۹/۴٪	۱۲/۳٪	۱۳/۶٪	۳/۲۳ ± ۱/۲۷
۷	صلاح اندیشی والدین و نزدیکان	۳۶٪	۳۳/۲٪	۲۱/۵٪	۲/۴٪	۵/۱٪	۳/۹۱ ± ۱/۰۹
۸	اعتبار و منزلت اجتماعی شغل پزشکی	۳۰/۱٪	۳۳/۳٪	۲۶/۹٪	۶٪	۳/۸٪	۳/۸ ± ۱/۰۵
۹	بهره مندی از امکانات، تسهیلات و خدمات رفاهی بیشتر	۱۰/۱٪	۲۳/۷٪	۳۸/۹٪	۱۷/۶٪	۹/۷٪	۳/۰۷ ± ۱/۱
۱۰	روشن بودن وضعیت استخدامی این شغل در آینده	۷/۷٪	۱۴/۷٪	۲۷/۶٪	۲۵/۱٪	۲۴/۹٪	۳/۵۵ ± ۱/۲۳

چنین به نظر می رسد که مشکل جذب فارغ التحصیلان پزشکی در بازار کار و در نتیجه آن کاهش امنیت شغلی و مسائلی از این قبیل از عوامل موثر در کاهش انگیزه بیرونی آنها بوده ولی خوشبختانه انگیزه درونی آنهاست که بطور نسبی تعداد علاقمندان به انتخاب رشته پزشکی را تا حدی حفظ نموده است در سایر مطالعات نیز به این نکته تاکید شده که بازار کار بر آینده شغلی و در نهایت انگیزه افراد موثر می باشد و از جمله در یک بررسی پیشنهاد شده که دانشجویان بایستی به تعدادی تربیت شوند که کشور قدرت جذب آنان را داشته باشد و اشتباههای کشورهای دیگر مانند

دانشگاه / شماره ۸۷

۲: توزیع دانشجویان از نظر میزان توجه به عامل بهره مندی از امکانات و تسهیلات در انتخاب

رشته پزشکی بر حسب جنس دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی

عامل بهره مندی از امکانات و تسهیلات					
خیلی زیاد تعداد (درصد)	زیاد تعداد (درصد)	متوسط تعداد (درصد)	کم تعداد (درصد)	خیلی کم تعداد (درصد)	جنس
۳۹ (۱۳)	۶۶ (۲۱/۹)	۱۲۲ (۴۰/۵)	۴۲ (۱۴)	۳۲ (۱۰/۶)	مرد
۱۴ (۶/۳)	۵۷ (۲۵/۷)	۸۲ (۳۶/۹)	۵۰ (۲۲/۵)	۱۹ (۸/۶)	زن

محرومیت از مناطق محروم می تواند نقش بسزایی داشته باشد. در همین راستا در یک بررسی چنین توصیه شده است که جهت تامین پوشش بهداشتی درمانی روستایی از افرادی استفاده گردد که متعهد به اقامت در این مناطق باشند و تاکید شده است که چنین افرادی خواستهای کاملاً متمایز از خواست های فارغ التحصیلان رشته پزشکی داشته و راه ترقی و پیشرفت آینده آنها در مسیر دیگر پیش بینی و تعیین می گردد. (۱).

مطالعه حاضر نشان داد که میزان انگیزه دانشجویان بطور کلی در

پیدامی کند و این کاهش در ارتباط با نگرش منفی و رفتاری است که منجر به موفقیت (achievement) مورد نظر نمی شود (۲). یافته بدست آمده از تحقیق حاضر را می توان ناشی از نگرش منفی نسبت به رشته پزشکی دانست که از عوامل موثر در کاهش انگیزه دانشجویان بوده و با گذشت زمان نیز آشکارتر می گردد. در این مطالعه مشخص شد که عامل توجه به نیاز جامعه نقش موثرتری در انتخاب رشته افراد متعلق به طبقات اجتماعی اقتصادی پایین در مقایسه با سایر طبقات اجتماعی داشته است. توجه به این نکته در سیاست گذاری رفع

جدول ۳: توزیع دانشجویان از نظر میزان انگیزه بطور کلی بر حسب جنس

دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

میزان انگیز					
خیلی زیاد تعداد (درصد)	زیاد تعداد (درصد)	متوسط تعداد (درصد)	کم تعداد (درصد)	خیلی کم تعداد (درصد)	جنس
۱۹ (۷/۵)	۶۲ (۲۵/۹)	۷۸ (۳۲/۶)	۵۰ (۲۰/۹)	۳۰ (۱۲/۶)	مرد
۳۳ (۱۹)	۴۳ (۲۴/۷)	۵۴ (۳۱)	۳۱ (۱۷/۸)	۱۳ (۷/۵)	زن

وضعیت مطلوبی قرار نداشته است ولی از نظر عوامل مرتبط با انگیزه درونی افراد به نسبت انگیزه بیرونی در شرایط بهتری قرار دارند.

افزایش عوامل موثر بر انگیزه بیرونی در دانشجویان امکان خدشه و صدمه به انگیزه درونی و نهایتاً نامناسب تر شدن وضعیت موجود

جدول ۴:

توزیع دانشجویان از نظر میزان انگیزه بطور کلی برحسب مقطع تحصیلی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

مقطع تحصیلی	میزان انگیزه	خیلی کم تعداد (درصد)	کم تعداد (درصد)	متوسط تعداد (درصد)	زیاد تعداد (درصد)	خیلی زیاد تعداد (درصد)
علوم پایه		۴ (۳/۷)	۱۷ (۱۵/۷)	۳۱ (۲۸/۷)	۳۶ (۳۳/۳)	۲۰ (۱۸/۵)
فیزیوتراپی		۶ (۷/۳)	۱۵ (۱۸/۳)	۳۰ (۳۶/۶)	۲۳ (۲۸)	۸ (۹/۸)
استاژری		۱۳ (۱۱/۸)	۲۶ (۱۸/۳)	۳۸ (۳۶/۶)	۱۹ (۱۷/۳)	۱۴ (۱۲/۷)
انترنی		۱۷ (۱۶/۲)	۲۱ (۲۰)	۳۰ (۲۸/۶)	۲۷ (۲۵/۷)	۱۰ (۹/۵)

منتفی نمی باشد . در مجموع با توجه به تاثیر و اهمیت انگیزه در یادگیری بررسی های تکمیلی در خصوص راههای پیشگیری از کاهش انگیزه در دانشجویان پیشنهاد می گردد.

تشکر و قدردانی:

از کلیه افرادی که در انجام این تحقیق ما را یاری دادند ، از جمله ریاست محترم مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی ،

جناب آقای دکتر منصوری، اعضای محترم شورای پژوهشی، کمیته پژوهشی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی، سرکار خانمها: اردلان کارگر و اکبری و همچنین سایر عزیزانی که با همکاری خود

علاوه بر اهمیت این امر در یادگیری قابل تاکید است که رابطه انگیزه درونی و بیرونی می تواند دو طرفه بوده و بر یکدیگر تاثیر متقابل داشته باشد بدین ترتیب در صورت عدم برنامه ریزی صحیح در جهت

جدول ۵:

توزیع (دانشجویان از نظر) میزان توجه به نیاز جامعه بر حسب سطوح مختلف طبقات اجتماعی - اقتصادی دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

توجه به نیاز جامعه	خیلی کم تعداد (درصد)	کم تعداد (درصد)	متوسط تعداد (درصد)	زیاد تعداد (درصد)	خیلی زیاد تعداد (درصد)
پائین	۸ (۶/۳)	۱۹ (۱۵)	۳۴ (۲۶/۸)	۴۶ (۳۶/۲)	۲۰ (۱۵/۷)
متوسط	۱۰ (۹/۷)	۱۷ (۱۶/۵)	۳۰ (۲۹/۱)	۳۵ (۳۴)	۱۱ (۱۰/۷)
بالا	۸ (۷/۳)	۱۳ (۱۱/۹)	۴۰ (۳۶/۷)	۲۱ (۱۹/۳)	۲۷ (۲۴/۸)

از جمله، دانشجویانیکه پرسشنامه را تکمیل کردند و بررسی را ممکن ساختند، تشکر و قدردانی می شود.

یافته ها:

از بین ۶۰۰ دانشجوی شاغل به تحصیل ۵۴۰ نفر پرسشنامه را تکمیل و اطلاعات مربوط به آن مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. ۵۷/۵ درصد دانشجویان مرد، ۴۲/۵ درصد زن، ۶۲/۴ درصد بومی، ۸۴/۴ درصد غیر شاغل، ۷/۹ درصد بورسیه، ۷/۷ درصد شاغل، ۲۸/۴ درصد در مقطع علوم پایه، ۱۸/۴ درصد در مقطع فیزیوپاتولوژی، ۲۶/۵ درصد استاژر، ۲۶/۷ درصد در مقطع انترنی مشغول به تحصیل بوده که از این تعداد ۱۸/۸ درصد سابقه مشروط شدن داشتند. میان سن دانشجویان ۲۴ سال بود. ۷۴/۱ درصد دانشجویان مادران خانه دار داشته و ۳۷/۸ درصد در خوابگاه ساکن بودند.

جدول شماره یک بیانگر درصد پاسخ دانشجویان به عوامل انگیزشی است. در این جدول که امتیاز هر بند از حداقل یک تا حداکثر ۵ متغیر می باشد بیشترین امتیاز مربوط به گزینه علاقه شخصی دانشجویان به علم پزشکی و کمترین امتیاز به روشن بودن وضعیت استخدامی این شغل در آینده اختصاص داشت. به طور کلی میانگین امتیاز عوامل مرتبط با انگیزه در دانشجویان (۶/۱۳ تا ۳۵/۶۹) بود که با توجه به حداکثر (۵۰) و حداقل امتیاز (۱۰) تقریباً در حد متوسط قرار داشت، علاقه شخصی به علم پزشکی در انتخاب رشته، در سهمیه

مناطق و غیر مناطق متفاوت بود (۴۲/۸ درصد در مقابل ۳۵/۱ درصد) که از نظر آماری همبستگی معنی دار داشت ($p < 0/001$). نقش عامل مادی در انتخاب رشته در مردان به نسبت زنان بیشتر بود (۱۳ درصد در مقابل ۶/۳ درصد) ولی اثر علاقه شخصی به انجام فعالیتهای درمانی در زنان نسبت به مردان بیشتر بود (درصد در مقابل ۳/۱۷ درصد) که همبستگی معنی دار آماری داشتند ($p < 0/01$). جدول شماره ۲ تاثیر عامل بهره مندی از امکانات تسهیلات و خدمات رفاهی بیشتر در انتخاب رشته را در زنان و مردان نشان می دهد. جدول شماره ۳ میزان انگیزه دانشجویان در انتخاب رشته پزشکی را بر حسب جنس (زن مرد) نشان می دهد. دانشجویان زن بطور کلی دارای انگیزه بیشتری نسبت به دانشجویان مرد بودند.

درصد بیشتری از افراد بومی متغیر «امکان بیشتر تکامل شخصیت را در انتخاب رشته» دخیل دانستند (۲۳/۴ درصد در مقابل ۱۲/۹ درصد) که همبستگی معنی دار آماری داشت ($p < 0/01$) یا افزایش سنوات تحصیلی و تعبیر مقطع دانشجویان میزان انگیزه به طور کلی در آنان کاهش داشت. جدول شماره ۴ میزان انگیزه دانشجویان را بر حسب مقطع تحصیلی نشان می دهد که همبستگی معنی دار آماری داشت ($p < 0/01$). جدول شماره ۵ عامل توجه به نیاز جامعه در انتخاب رشته در افراد با طبقات اجتماعی اقتصادی مختلف را نشان می دهد. طبقات اجتماعی اقتصادی پائین به عامل نیاز جامعه توجه بیشتری نسبت به طبقات بالا بیان کرده اند ($p < 0/001$).

References:

- 1- Griffon Ricky W. Management, 5th ed., Delhi; Houghton Mifflin company, 1997, p332
- 2- Lefraneois Guy, R., sychology for Teaching, 10Th ed. wadsworth, 2000, p406.
- ۳- هرسی پاول، بلارنچارد - کنت ایچ، مدیریت رفتار سازمانی، ترجمه قاسم کبیری، تهران، جهاد دانشگاهی، ۱۳۶۹.
- 4- Prawat. R.S. promoting access to knowledge, strategy snd disposition in student; A research sythesis . Review of Educational Research, 1989,59: 1-41.
- 5- Lepper, Mark R. Motivational considerations in the of instruction . A school wide Appeoach Educational psychol-ogist . 29.3 & 4 (1991) : 399- 427.
- 6- Lumsden lindas. Student motivation to learn Eric clearonghouse on educational management Eugene . 194 [internet]

- ۷- سیاری، علی اکبر، ولایی- ناصر، بررسی میزان تحقق اهداف برنامه آموزشی رشته پزشکی از دیدگاه فارغ التحصیلان سال تحصیلی ۷۰-۱۳۶۹ از دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، پژوهش در پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید بهشتی، سال ۱۳۷۵، شماره ۴، ص ۲۹-۱۶.
- ۸- وکیل - هیدا، عزیزی - فریدون، بررسی وضعیت آموزش نیروی انسانی کشور در دو دهه اخیر، مجله دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، فروردین و اردیبهشت ۱۳۷۲، تک نگاشت ۱.
- ۹- وکیل - حسن، جلوه هایی از آموزش پزشکی در ایران، مجله دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، سال نهم، شماره چهارم، ص ۲۵۲-۲۴۵